

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a. Foiea una data pe septembra, — Pretiulu: pe 1 anu 10 r. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. pe unu anu séu 45 doidicceri, or 3 galbini si 3 doidicceri mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 92.

Brasovu, 22. Noembre 1861.

Anulu XXIV.

D E N U M I R I.

Mai. Sa c. r. Apostolica cu pre'a nalt'a resolutiune din 24. Noem. 1861 a binevoitu pe consiliariu intiu Emericu conte de Mico la cererea s'a alu dimisioná in gratia din postulu de presiedinte provisoriu alu gubernului regiu transilvanu si a'lui reasiediá in starea de mai inainte temporala de odichna. Mai incolo presidiulu r. guvern transilvanu a binevoitu a'lui incredintá deocamdata consiliariului intiu si generalului locutitoriu m. campestru Ludovicu conte Folliot de Crenneville, eara pe consiliarii de curte ai cantialariei regie transilvane Dionisiu de Cosma si Ladislau Vasiliu de Popp a'i denumi de vicepresiedinti ai guvernului r. transilvanu, si adeca pe celu dintau, pentru senatulu politicu, pe estu din urma pentru senatulu judiciarul.

Acest'a este cuprinsulu scirei oficiose publicate in „Wr. Ztg.“ despre novele denumiri.

Noulu acestu provisoriu, din care numai diet'a ne va poté scôte, care inse se vede a fi unu mediulocu neaparato de a se poté conduce chiaru si alegerile la compunerea dietei viitóre in intielesulu diplomei din 20. Octombrie 1860 si alu patentei din 26. Februaru a. c., ne va sierbi, precum credemu, de scóla, in care vomu invetiá cu totii, cum va se se aplice in viéti'a practica principiulu egalei indreptatir politice intre natiunile si confesiunile patriei nóstre, in sensulu politicei guvernului.

Noi ne esplicamu acestu provisoriu numai in sensulu acest'a, dandu sperantiei, cumca Mai. Sa preabunuju nostru Monarchu, că unu suveranu dreptu pentru toti supusii sei, se va indurá a mediuloci in fapta o mai adeverata si mai drépta definitiune a egalei indreptatir, decatu cum o pusera in praca ultraconstitutionalisti patriei nóstre. Cá se speram a aceast'a ne indreptatiesce chiaru si denumirea pregráiosa a multu pretiuitului nostru barbatu çons. L. V. de Pop de presiedinte in cele judeciale, in care ramura potemu dice, ca romanu că si ceilalti colocitorii va afiá o drépta multiumire.

In urma mai adaugemu ceva din cele ce le scrie unu cor. din Monachiu in Bavaria catra „Monitoru Franciei“: „Morbulu nationalitatilor, dice elu, a ocupatu că o ametiéla cele mai slabe puncte centrale ale poporului; elu face, că measurele ce diacu in interesulu generalu, se nu se pôta esecutá, si silesce pe gubernu, că se iée in mana dictatur'a, care lui nu'i e placuta, care inse in impregiurari că acestea singura pôte aperá monarchia de total'a ruina.“ — Si incheiamu cu dorint'a, că se vedemu in scurtu implinite insetatele nóstre desiderii, de a nu mai vedé imperati'a absolutismului si de a ne bucurá de o libertate constitutionala autonóma in patriane in sensulu eternei dreptati, care singura ne pôte ferici pe toti. —

Petitiune. Adresa. Plânsore. Representatiune. Rugaminte.

Dreptulu de a petitioná.

(Incheiere din Nr. tr.)

II. Candu unu poporu intregu, o natiune, unu statu isi da suveranitatea s'a in manile unei singure case domnitóre séu si in ale castorva barbatii, ori si in ale unuia singuru, atunci judecandu pe ómeni si lucrurile loru totu numai dupa natur'a si scaderile omenesci, nu a lipsit din vechime a'si pastrá si pentrusine óresicare garantii (chezasii) pentru viitoru. Poporulu adica da la manile regimului puterea armata, vistier'a cu tote veniturile tieriei, cum si o multime de alte drepturi importante le concentrá in acelasiu, pentrucá elu se nu pôta dice, ca e pre'a marginitu, ca nu pôte lucrá pentru binele, fericirea si securitatea poporului. Din contra unu poporu, carele voiesce in adeveru se fia si se remana liberu intre terminii legilor intocmitie si a-siediate de representantii sei, ingrijatu că nu cumva mane poimane insusi gubernulu se alunece a returná legile, isi reserva pentru sine că de controla, de veghere, de contrapondu, cateva drepturi din cele care se numesc fundamental, precum: „incuviintarea sumei de dare ánuala, — numerulu recrutiloru dupa timpu si impregiurari, — responsabilitatea ministriloru catra camer'a legislativa, — publicitatea desbaterilor in camera si la tribunalele judecatoresci, libertatea tipariu lui, — dreptulu de a petitioná.

In tierile europene cate se bucura in dilele nóstre de cate o constitutiune mai angusta séu si mai larga, gubernele suntu oblegate a recunoscere popóralor in casulu celu mai reu incat dreptulu petitiunii. Se ne insemanamo inse, ca acestu dreptu scumpu in mai multe tieri e recunoscutu numai camerelor legislative, eara nu si altoru corporatiuni ori persoane private, si ca tocma in acestu punctu mai domnesce inca o mare confusione de idei.

Camerele au cu adeveratu dreptulu de a inaintá la tronu dorint'a, voint'a, neindestularile, asuprelile si impilarile cate se voru fi intemplandu, séu in petitiune formală, séu in forma de adresa ori responsuri ce facu ele la cuvintele de tronu, séu că greominte (gravamina et desideria), séu si că propusetiuni ori motiuni (propositiones et motiones) pe acolo, pe unde membrii camerei inca au dreptulu constitutionalu de a propune spre desbatere si deliberare proiecte de legi si de indreptarea unor nelegiuri care se voru si ivitu si introdusu dupa timpuri, de exemplu precum a fostu din vechime in Ungaria, Transilvania, Croatia si in alte cateva tieri; ca déca camerele séu dietele nu s'aru mai bucurá nisi de atata dreptu, atunci ele nici ca ar mai meritá frumós'a si nobil'a numire de camere legislative, ci ar fi numai nescce papusierii, adica corporationi compuse din ómeni destinati a incuviintá ori ce capritiuri ale gubernului, séu cum au disu odata Schlozer, ómeni privilegiati spre a vinde drepturile tieriei. Este deci invederatu, ca camera fara dreptu de a petitioná nisi ca se potu cugetá. —

Si cu tóte acestea se scia, ca mai alesu in unele staturi germane inca si dreptulu de petitiune alu camerelor este marginitu si restrinsu in mai multe moduri maiestrite. Asia unele constitutiuni tienu, ca o petitiune numai atunci se pôte inaintá la tronu, déca coprinsulu aceleia va si priimtu de catra majoritatea ambelor camere. Acum se punem ca camer'a deputatilor alesi de poporu voiesce a petitioná tocmai desfiintarea unor privilegii séu monopoluri, de care se bucura nobilimea cea mare spre impilara si stricatiunea poporului. In asemenea casu ar si o minune déca o camera de magnati se va invoi la o petitiune indreptata tocmai in contra familiilor, din ai carei membrii este compusa densa. Aci nu avemu trebuintia de a cautá esemtple prea departe, ca ne impedecamu de ele la totu pasulu. Imperatulu Iosifu II. voise a desfiintá elu insusi că monarchu mai multe privilegii tiranice popesci si aristocratice; ci acestea doue clase de ómeni mai voira peirea bunului domnitoru, decatu se lase o iota din grasele si unsurósele loru privilegii. In a. 1789 si 1790 adunarea nationala francésca prochiamá si introduce drepturile omenesci, desfiintá tóte privilegiile afurisite si tóta diferint'a de clase sicaste. Scirea acestei fapte maretie strabatú prin tóta Europa si pana in tierile nóstre. Atunci grija cea dintaia si cea mai mare a aristocratiei acestor tieri a fostu că, in dietele dela 1790 et 91 se'si ingradésca si asigure façia cu tronul si cu poporulu, tóte privilegiile si monopolurile loru si tóta predominirea asupritóre din seculi; eara ceea ce au patit romani pe atunci candu capii loru inca au apelatu la drepturile omenesci, este de prisosu a mai repeti aici, ca acum o sciu si scolarii gimnasiasti. Au trebuitu se tréca 58 de ani si se se dea multe petiții (oprite si pedepsite), pana se ajungemu celu pucinu la celea ce vediuramu in 1848 candu privilegiatii se lepadara de sila bucurosi de ceea ce nicidcum nu erá cu pointia de a mái pastrá. — Si pentru tóte acestea? Pentruca de o parte dietele (si congregatiunile comitatelor) era compuse per eminentiam din privilegiati, eara altoru corporationi si persoane séu nu le erá nicidcum ertatu a petitioná, séu numai cu celu mai mare periculu poté cineva face aceast'a.

Din acestea incheiemu, cumca dupa teoria dreptului naturei si alu mintii practice, atunci candu unu corp legiu si compusu din doue camere, trebue se i se recunoscă fiecareia competitíta de a petitioná si singuratece, adica si una fara alta. Este apoi cu totulu altu ceva, déca petitiunea va si avendu loru si déca gubernulu afla cucale séu nu, de a o luá in pertractarea s'a, a o dâ si in desbaterea celeilalte camere.

Intr'aceea dreptulu de petitionatu alu camerelor in generalu nu mai e trasu la indoiéla, decatu numai in acelea staturi curatul absolute, pe unde nu e vorba de constitutiune si de camera, prin urma-

re nici se mai afla cineva cui se mai denegă ceva, ca pe acolo suntu denegate ori ce drepturi de-a-valmă. Ci dreptulu care se dispută și se denegă poporului mai cu deadinsulu și mai adesea este acela de a poté substerne ómenii particulari și corporatiunile petitioni atatu catra camere legislative catu și la tronuri. Este invederatu, ca acés- ta cestiune pentru noi români inca e una din cele de viétia. Trist'a esperiintia de tóte dilele ne invétia, ca pe catu timpu români nu suntu recunoscuți prin o lege fundamentalala de statu că natiune constitutiva, séu cum se dice in legile Ardealului, natiune regnicolara, séu celu pu- cincu, pe catu timpu ei nu'si au ale loru municipalitati legale, pe atata, ei ne potendu figurá necum că natiune, dara nici că o corporatiune órecáre, cum amu dice catu unu tiehu trenturosu, dreptulu loru celu firescu de a petitioná numai catu este tolerat de joi pana mai apoi, precum aceast'a se adeveri intr'unu modu fórte tragicu in a. 1851 cu deputatii nationali cati se mai aflá atunci la Viena, și precum chiar astazi ni se amerintia din unele parti aici in tjéra*).

Este adeveratu, ca municipalitatile Ardealului (cetatile, comitatele, scaunele, districtele) si pastrara din seculi pretiosulu dreptu de petitiune. Ci de ce mai ascundemus pisic'a 'n sacu? Este prea bine scisutu, cum stau pana acum romanii cu municipiele. Totma si in acelea in care s'aru parca ca romanii se afla in pusetiune de a'si inaltia graiuilu loru in favorea natiunii, intre ce doreri cumplite se poate nascente o petitiune! Se se mai denege si in viitoru dreptulu de a te plange, de a reclamá si a cere prin particulari, prin subscriptiuni adunate, si vocea de dorere seu de bucuria a romanului eurasii nu se va audi nisi pana in alu doilea satu; pentruca precum s'a observatu in Nr. tr., auctorii petitiunilor se potu dechiará iudata de advocati dintre drumuri (Winkeladvocaten), de turburatori (Aufwiegler, Bujtogató), eara subscriptiunile de false, culese prin indemnus si vorbe amagitóre si totu cuprinsulu petitiunii de minciuni nerusinate, precum aceast'a s'a intemplatu de nenumerate ori pana si in anulu acest'a si anume in Aprilie si Maiu cu ocasiunea restauratiunilor. Apoi condic'a penala austriaca coprinde §§-i forte asprii pentru Winkelschreiber si Aufwiegler. Din contra eara nici o lege fundamentalala, nici o diploma si nici o patenta nu asigura poporului dreptulu petitiunii. Asia totulu ce avemu astazi in aceasta privintia este numai o tolerantia usque ad beneplacitum, deca nu si msi pucinu, adeca aceea ce sta negru pe albui anume in constitutiunea marelui ducatu Hessen: „Ein Petitionsrecht der Einzelnen und Corporationen in Hinsicht allgemeiner politischer Interessen, welche zu wahren bloss den Ständen gebührt, findet nicht statt, und eine Vereinigung Einzelner oder ganzer Corporationen für einen solchen Zweck ist gesetzwidrig und strafbar.“

Se mai punemு acum, ca libertatea tiparului inca ar fi sęu fόrte
tiermurita si strimtorata sęu cu totulu sugrumata, ca in camer'a legis-
lativa inca nu ai fi representatу, sęu nu dupa cuviintia, apoi se'mi
spuna cineva, pe ce cale ar mai fi in stare popornulu de a se apropię cu
rugamintea s'a la tronu si la gubernulu accluia in afaceri de interesu
comunu — et erit mihi Magnus Apollo.

Zernesci, în diu'a de Mateiu evang.

G. B.

TRANCILVANIA. Брашовъ, 2. Дек. п. (Деспре асо-
ціаціяне трансільванъ пептръ літератвръ ші днайн-
тареа дп квіткъ а попорвлі рошънъ.) Сопре а днен-
ствла dopindъ таі твлторѣ domnі коппаціоналі ші компатріюді,
карії дела інагіярареа Асоціації днкоче воіндѣ а се інформа-
дп прівінда ыпорѣ днпредієрърі факъ днпребъчні я Pedакціонеа
Газеті, не лзъмѣ воіь а ръспонде үртъброле:

1. Нои нз не дндоимъ, кытъ опорабилъ комітетъ алъ асоциації, решеъторъ дн Сібіс, дндаъ дн челе dintы шединге але сале (dintре каре зна ва фі тъне) ва ші denxmi нрін тóте цінзтэрілे локзітеде рошъпі колекторі сеъ касіері пептрэ adminі-страреа да комітетъ а контрівінделоръ сеъ ажтобелоръ апзале, не каре таі талді бърваці үнероши сънт детерминаці а ле фаче спре днайтареа търедзлі скопѣ алъ асоциації. Пъпъ атвчі

2. Стъ до вої'a фіекрвіа de a тримите ор'че съме de ад-
дредитвлъж комітетълъ асоціаціїші респектіве
ла венерабівлъж пресидіз адъ ачелкія, зnde се ворѣ дпкаса ші
петрече регулатъ пріп ашполоації асоціаціїші ла протоколълъ де-
стіпатъ спре ачеста.

3. Намене төтгрөрөх төмөрлөрөх асоджавгын, күм ші сәмеле контрівгіте сое воръ пәнлика нестінтітъ.

4. Кам пъпъ ла че съмъ сеъ къниталъ с'ар чере пентр ка
съ се ажупъ скопълъ асоциації постре, ачбога нз е nîmîn дн
старе de a o прекалъка дн zilele постре. Требвіцеле паціїні
постре се кіашъ leriонъ. Съ кветътъ вътв'я днитре о тіie алте
ла ліпса чеа таре а кърцілоръ de днвъдътвръ, ла пептърателе
требвіцце de вжиторе челъ пвцівъ пентръ ствденії ешид din цим-
пасні ші днпінатаці ла врхна din фактітвръ, ла ліпса totaъ de

Факультетің кіарқ, ұлтре каре чөа dінгіз есте чөа із рідікъ, Фұрь каре ной totdeasna вошъ фі ұп лісің de amnloiaidі ші ad-
вокаци де ажыпсұ, каріл съ аібъ лішба національ көм ам
зіче ұп dennila lorð потестате ші съ фіе ұп старе de a ұлкra кә
тотъ ұллесніреа ші кз опоре ұп ачееаш. Социетатеа түссеуді
зғлареск din Клэжж пічідекемді нз аре скопқ ашea ұлтіңсұ ка
Революция пістръ, ші totxи тешіріл ачелейі ах ажыпсұ ла пі-
тързіл de зна шіе оптессте, еаръ къпіталыл ұл трече департе
престе 200,000 ф., еаръ акым авіа дзпъ треi anі de віеңді аші
ұлчептіл а'ші қызді үпді edifіcіz ұnadinсs пептрұ ұлкъперілө еi.
Дечі déкъ totxи чіпева воіеште съ азъ ші de о ціфръ ротанды
ші ръспікатъ, ной не аічі кредемді ашea, кзткъ үпді венітіл
апалді de 20 пъпъ ұп 25 mii фіорині пептрұ социетате ар фі
зғлі din челе mode rate; пректі ші ачееа, къ атъта ноте съ
еся дела національ пістръ.

5. Ної din тітла че пòртъ асоціаціонеа побстръ пічідекомъ нз потемъ деджче ачеа опініоне а зупора , ка ші квт ачееаш ар фі dectinatъ пытai пептръ рошъпій трапсілані, еаръ нз таі вжр-тосѣ пептръ тоці рошъпій din церіле локгіте de еі дп імперіялъ азстріакъ. Адевъратъ къ асоціаціонеа се пытеште трапсіланъ, пептръкъ ачееаші din фптажтиларе с'а брзітъ ші джі аре а са решедингъ дп Трапсіланія: ачееаш дпсь e dectinatъ а пайта література ші квтгра рошъпілоръ престе тотъ. Апої се пòтє бре ка література ші квтгра рошъпілоръ съ devinъ вреодатъ то-пополамъ пытai алж зупеі пърці оéг фракціоне de рошъпітме ? ! — № Domпілоръ нз , чі ачестъ асоціаціоне e datbre а приїмі , а джердіша ші а джпъртъши din фржкеle актівітъдій сале пе тоці рошъпій, джнса ое штіе дпълда таі пресвсч de оріче префөріпцъ егоістікъ а зупі провінціалістъ ръб джделесч , de каре съ пе апере чеरвлъ дп тоді сееклі.

6. Асоціація се ва фері de політика пресентувати ка de
зпіш непріємні adекктарі de торте сігуръ. Г. Баріць.

Clusiu, 20. Noembre 1861. Devis'a si credint'i a politica a inteligintii romane in caus'a nationala, acum că pria unu artificiu infernalu se pata, se profană in santien'i a'sa prin ominosulu si nefericitulu votu alu consiliarilor, ce figurédia cu nume de romani la gubernulu magiaru din Clusiu, — aparandu legile din 1848 si cele mai dinainte,

De unde vine aceast'a? de acolo, pentru că pe consiliarii romani iau aleșu și propusu magiarii.

In recunostintia asiai dara catra magiari si ad captandam benevolentiam, au datu acelu votu.

siliarilor romani, si au stricatu nespusu causei nationale, taindu dreptulu in contra tuturoru petitiunilor nationale.

Ce este dar' de facutu? — aceeasi ce face gradinariulu, déca intr'unu pomu se usca unu ramu séu altulu; aceea ce face mediculu, déca unu medulariu séu altulu alu trupului este gangrenosu — le taie, le departa de trupu, că se mantue viéti'a lui. Unu votu de neincredere acelori consiliari ultramagiari, — — caci acei consiliari suntu numai unele tete magiariloru.

Acestea suntu euvintele corespondintelui de lunga Muresiu I. R., care nu concedu vreo indoieá despre aceea, ca ele suntu menite de a face propaganda, de a nimici moralicesce pe numitii 3 consiliari înaintea poporului romanu si carii prin urmare cuprindu in sine unu atentatul asupra vietii morale, o provocare, care nu se poate ignoră fara vatamarea celor mai sante datorintie catra sine insusi — datorintelor de onore, care este bunulu celu mai pre susu de totu bunurile lumesti, pentru fiacare individuu, seu familia. Acestu bunu l'au luat corespondintele dela Muresiu de tient'a sagetei sale cei otravite. Fiami dara ertatu — dupa atata patientia — a face intrebuintiare de dreptulu apararei.

De si se provoca acelui corespondinte pe orei care conclusu alu comitetului permanentu, cu acestu asertu debue totusi se'lu ignoredu, neivinduse pana acum in publicitate unu atare conclusu vatamatoriu; da neci nu'mi vine a crede asia ceva atunci, pe candu in fruntea comitetului in Sibiu se afla unu barbatu venerabilu, care sciindu impreuná harnici'a diplomatica cu postulatele bunei cuviintie si cu o logica sanetosa, are pe lunga sine o presumptiune de totu contraria. —

Mai incolo debue se declaru solenelu fația cu unele afirmațiuni greșite, ca votulu celu cuestionat este datu numai că opinione individuala, eara nu in numele națiuniei. Dovada se fia cuprinsulu lui insusi.

Se vedemă dără cu ce iustifică corespondințele omorulu moralu, care se încercă alu deseversi asupra nōstră? Votulu separatu, cetitu cu sange rece, fară patima, da fiescaruia catu de putinu adapatu în drepturile de statu ale Transilvaniei de a pricepe, ca tient'ă lui nu este áltă, decatul apararea independentii, a dreptului de statu alu patriei, care este și alu romanului. Ast'a sú singura caus'a, care ne indemnă a ne alaturá lunga representantia gubernului. Cuprindese în acelu votu ca noi nu amu voi inarticularea națiunei, său ca nu amu voi dieta sub

*) Magyar Ország. Kronst. Ztg. din 18. Noembre etc.

nice unu pretestu? — Neci decum. Acestu votu numai atatu constatădă, ca pre cindu scriitoriu articulului cu amicii principielor lui se strudesc a ferici națiunea pe calea aleasa de densulu, eu cu amicii principielor mele cugetam a înaintă totu catra acelu scopu, inse pe altu drumu — pe drumulu terenului legalu. Asia dura deosebirea între unii și altii privesc numai la quomodo, la modu, eara nicidecum la scopu.

O premisa — sum siguru — că această nu va astă nime in acelu votu, care se justifice o asemenea consecintia, că cea trasa de corespondinte in articululu seu.

Motivulu principale, care m'au indemnata a sprigini acela votu, este, ca terenulu legilor positive se pare a fi dupa opinionea mea individuala singurulu aptu, de a corespondre atatu intereselor preainaltei dinastii si ale patriei comune, catu si a națiunii noastre, singurulu desfășoară, de a ne scôte din carările laturale, pe care obosim de diece ani si mai bine, varsandu sange si bani fara se ajungemu la resultatul dorit. Pôte ca convingereami e gresita, nu pociu afirmă contrariul, pentru ca darulu insalibilitatei nu'l amu. Da cutediu a afirmă, ca convingereami, de si gresita pôte, este curata. Aici facu provocare la tiéra Barsei, a Oltului si la Sibiul, unde avuiu norocire a serviciu ampliatu c. r. in deosebite posturi. Locuitorii români din acele tienuturi, carii au avutu cu mine de a face, credu ca nu'mi voru denegă atestarea, déca portarile mele in si afara de oficiu nu au fostu dupa potintia'mi destulu de romanetie. Asì poté argumentă si cu date faptice atata curatieni'a cugetului meu, — se fiu bine judecatu — catu si destoinici'a terenului legalu spre a înaintă cau'a nationala, déca m'aru ertă delicate'i juristarilor, in care traimus, si pusetiueua oficioasa, in care me aslu că membru alu gubernului. Credu inse, ca timpulu carele este mediculu tuturor bôlelor, prin urmare si alu epidemielor politice, va da candva ocasiune contrarilor meu de convingere despre adeverulu celoru dîse. Pociu se fi gresit, repetediu eara — dar' tocma asia potu si gresiti si contrarii principielor mele, lipsindule loru că si mie darulu insalibilitatei. De aci se vede, catu de contrariu cu regulele logicei este a obtrude opinionea a altora. Diversitatea opiniunilor produce dispute, adeveratu, inse — aceea numiva denegă corespondintele, ca pe catu este lucru barbatescu portarea unei dispute cu motive ex obiecto, atata de injositoriu, inmoralu, este a trece in personalitatii, a luă persón'a ear' nu opiniunea de obiectulu atacului, cum facu scriitoriu articulului dela Muresiu.

Acum intrebui eu, cum este justificata afirmati'a lui, cu care me inferdă de inimicu alu causei nationale atunci, pe cindu — dupa cum aratai mai susu — deosebirea intre convingerea mea si a domnului privesc numai la alegerea mediulocelor, a drumului, eara nu la scopu?

Tocma asia: că cindu amu dice, ca cela ce crede in painea dos-pita, nu va castigă imperiul' cerurilor — este paganu fața cu cela ce crede in cea nedospita, său viceversa, de si amandoi apara una si aceeasi religiune crestina.

Se facemu ceea ce face gradinariu său mediculu etc. Inspaimantăre cuvinte — horrendum dictu. De ar exista identitate intre corespondinte si națiunea romana, atunci ar si dictamenul mintiei sănetoase, că eu neasteptandu operatiunea gradinariului său a medicului, se me rupu insumi cu manile mele de o tulipina, de unu trupu că acela; inse de departe se fia de mine a identifică pe corespondinte cu națiunea romana a ascrie acesteia tendintă cea vatamătoare de umanitate, de bunacuviintia, a pomenitului corespondinte, alu identifică cu o națiune, care in vatră s'a cea mare nutresce sentimentele cele mai humane si mai naturali, nestriicate, pentru toti fii rei de o potriva

Debue ca gradinarii si medicii asemenea corespondintelui au gradat de secoli in gradina, in sinulu bietului poporu romanu, de vedemudi multi pomi frumosi in gradini straine prasiti din ramii tulpinilor romane, multi medulari sanetusi transplantati la alte corpori, earu pe corpulu romanu slabitu, slabitu in organulu principalu vitalu: in intelligentia si aristocratia, inlaturandu bagu séma in loculu ramului uscatu pe celu verde, deparandu in loculu madulariului bolnavu pe oelu sanatosu, cum cam face unu gradinariu fora sciuntia. Altuminteri cum se pôte, că unu poporu vechiu de secoli, numerosu că alu nostru, se aiba intelligentia, aristocratia in proportie asia nepotrivita, ca-ci este lucru firescu ca nime nu paraseste bucurosu vîtr'a cea parintescă, unde elu este omenescce tractatu?

Votuln acelu ominosu si nefericitu au stricatu multu causei nationale. Pasulu acesta este că multu mai ridicoulu, decatul că se merite reflesuni. Va se dica, noi trei insi amu datu alta directiune in politică imperiului. Da óre disolvarea dietelor din Ungaria si Croatia volulu nostru o a produs? mesurile esceptionale urmate si urmande, noi leamu causatu? Nu me sfiescu a dice, ca acelu assertu se vede a ave de scopu a servi numai de pretestu spre acoperirea erorilor patrate — paremisse — de altii in cau'a nationala.

E cu neputintia a presupune, ca corespondintele crede sinceru

asia, ca votulu nostru dora ar fi acela, care ar fi datu dreptiune noua in politică monarhiei.

Ce se mai dicu despre assertulu finalu, unde se afirmă, ca votulu nostru taie in contra tuturor petitiunilor nationali?

Da óre episcopii Bobb si Gerasimu nu au staruitu pentru efectuarea drepturilor nationali tocma pe terenul legalitatei, óre episcopii Leményi si Moga nu totu pe acelu terenu au nadiuitu pentru eluptarea drepturilor egali pentru romanii din fundulu regiu? O aruncatura de ochi in petitiunile respective e destula dovada despre neadeverul articulului cuestionat chiar si in privint'a această.

Nu pociu gaci pre fabricatoriu corespondintei, ca-ci spiritul si characterulu ei de a voi par fors a obtrude convingerea a altora, de a suspitiona pe cei de alta opinione, ai dechiară pe acestia de nemani, a se incercă de ai escomunică din sinulu poporului de care se tienu ei dupa dreptulu nedenegaveru firescu, a face propaganda in contra loru, se pare a deminti loculu datului si literile subsemnate I. R. său baremi ale ivi de imprumulat si a'mi infaciōsiā de auctoru pe o persoana de totu alta, la a carei nume literile pomenite nicicum nu se potrivesc*). In sfarsitu sia acela ori cine, articululu Dumitrialui portant sine atestatul nesciintie de a tutelarisă consciintia, opinioniile altora, de ale denegă chiaru nationalitatea phisica celoru ce credu alintrelea, o maniera, careia asemenea dora annalele Domniei vladicilor din Muntenegru nu potu arata.

Seracu poporu romanu! cum se seamana sementia dusmaniei in tre fii tei intr'unu momentu, cindu iubirea, inbraciosiarea fratișoa face trebuintia că panea de tōte dilele !!

Atata va fi destulu dora, că se incete a tari atacuri veteratōre de onore in soile publice, de unde nu, pe viitorime voiu luă in ajutoriu acei §§. din codicea penală, pe carii s'an milostivitu Maiestatea Sa Domnulu Nostru ai designă de garantia pentru siguranti'a de ave-re, persoana si onore.

Aldulianu. Клжъ, 1. Дек. Нозъл прешединте провисориј алъ гъбернаторија трансилваниј Екс. Са Dn. цепералъ локотепентъ коптеле Крепеневиље се аштепътъ аичи по теркърп вйтъре din 4. Дек. Токмай се кавтъ касъ де локвітъ. Цепералъ Крепеневиље е къпокътъ din ръбоиздълътъ италіенскъ дела 1848/9, дълъ ачеев din активитатеа са dela Франкфуртъ, апои din чеа таи пропагнътъ епохъ а първъ de Виафранка ши Циріх, варъ шаи декръндъ ка ажъгордъ алъ гъбернаторълъ Унгария. Де відъ французескъ къ адевъратъ, дълъ първий Екс. Сале с'а патвралисатъ (indiçenatъ) токма ши дн Унгария днкъ дела 1810.

Лп 25., 26. и 27. с'а дінѣтъ аичи адзпареа цепералъ не алъ треилъ апъл а Содіетълъ тъсевлъ трансилванија. Ачеха адзпаре есть ши пептръ ној ромъни дестялъ де интересантъ атътъ ка експеплъ de o побіль рівальтате, кътъ ши пептръкъ Dn. Dr. Йосифъ Сабо, каре a deckicъ адзпареа дн локвілъ прешединтеа локтъ конте E. Мико, зиче дн къвъптареа с'а дптре алтеле, къ спиртълъ рошанилоръ векъ а стръвътъ дн пъшкътъ Dачиел атъта de профандъ, днкътъ фоштълъ таи векъ ши търбъ ай лордъ — ашъцидъ de a лордъ дешертъчкъ националъ денигъндъшъ пътме-ле лордъ проприј (de dakъ с'е de славъ? Dn. Сабо лп не спъсе) шиялъ лвътъ пътеле фоштълоръ Domnі ай лордъ

Де алтъмінтреа тъсевлъ ачеста не каре Dn. Сабо днъ цине маи de зникълъ адъпостъ тъпътъоръ алъ националътъ маріапе дн Трансилвания лп тимпълъ скъртъ пътълъ de треи апъл пътътъ de минъне, пептръкъ не лъпъ кашталъ че трече престе 200 мii, апои бібліотека, тъсевлъ ши пътъръ песте 26 мii томъръ de кърдъ; афаръ de ачеста се таи афъл адзпнате с'е таи бине дн партеа лордъ чеа таи маре сърдите: ла секундъцеолофиъ 1038 бъкъдъ, ла палеонтологъ 1321, ла минерале 4338; ла пълте 2659 маи тъте патріотиче арделене! — ла анимале 1100; ла челе фъръ спинаре, фътъръ, скоичеши. дн пътъръ тогатъ de 21 мii, варъ колекціонеа пътмістматикъ ла 10819 бъкъдъ de monede. Апои танг-скріпте de тіпърітъ престе 100 томъръ.

АХСТРИА. В ієна. Mai. Сава порні дн 30. ла Венедія днъ че днъ конференцъ міністеріялъ асистра бщетълъ.

Гр. Апоні жадечеоле крієлъ ш'а датъ dimicionea дн 29. ши съ крепде, къ дн локві ва үрта гр. Алтаві.

Есч. Са Dn. метрополітъ гр. Александъ Ст. de Швіцъ днъ че маи авъ дн 28. Ноемвре аздиенцъ ла Maiestate ва вені ла фінчептълъ л. Дечемвре ла решединца оа. Літреъчкъ пептръ конкістареа діетелъ Apdealaълъ днкъ нз с'а отържътъ дефинітівъ, къ акътъ се факъ тереф інстрікціоніле пептръ позлъ провисорі, кътъ аре се прочедъ.

Есч. Са Dn. епіскопъ Лъдовікъ Хайнілдъ аж авътъ дндеялп-гать конворсіре къ капеларілъ гр. Nadawdi ши днъ аздиенцъ ла днпърътълъ съ ва ре'пторче акась.

Мai. Са a дързітъ пептръ edifікареа боссерічей пом. кат. дн Сігішора 400 ф. ши архідъчоле Лъдовікъ Йоцифъ 100 ф.

*) Ba ei.

Cronica esterna.

РОСІЯ. Пінь лікъїв дись съ лівоєште аристократія Речії къ прі-
чіліле de егалітате ліп фантъ, съ веде mai біпе din опъсьчніле
еї фъкте ліп контра шъсріорѣ лгате de гъвернѣ ліп прівіцда ліп-
дрептъціре егаль къ църанії, ea адекъ възѣ къ гъвернѣлѣ про-
теце църанії ші еліберъ склаві, ші вреа къ ачѣаста а се ліпгрѣ-
ді къ потеріа демократікъ тоцархікъ, каре, ка зпѣ пріпчіпіс'аѣ
адонтатѣ de тоте потеріа европене, din конвіццере, къ сингрѣ-
ачестѣ пріпчіпіс ле таї поге гаранга съсцинереа тропнріорѣ; а-
ристократія даръ не лъпгъ пердеріле матеріалі при десробіре,
каре ле вомѣ веде mai жосѣ, съ веде актъ аттеріцатѣ ші пріп-
пріпчіпіс ліп фрептълѣ съѣ ескісівѣ de a порта ea
дерегъториеле de статѣ; аша ea се ліцелёс, de a претинде de-
ла ліппъратълѣ о констітціоне ішперіалъ, ліп каре дись съші
погъ ствльце ші скъна кътѣ de пздіпъ прерогатівъ съѣ протівъ ла-
офіціеле статвлі, ліпокта дѣпъ кътъ съ афъ ачестеа ліпкордърі
ші ліптр'алте стате ліптре аристократії; ші пътai ліп ліпцелеслѣ
ачеоста чере ea констітціоне, каре погрешітѣ съ аівъ зпѣ funda-
шентѣ de реіресентъчніе къ зпѣ чепсъ кътѣ de маре, пептря ка-
ліп зръшъ єаръші пътai ea ka таї авзть съші есерчезе ліпфліп-
ца ліп статѣ, ліпокта кътъ дореште а рещъпѣ къ партеа леїдлі
ші аристократія din Полонія, Болгарія ші Пріпчіпате etc. Гъвер-
неле дись тоте ші претѣндenea кафтъ къ лгтінараea а фаче ліп-
тре побіліше ші църъпітme o пръпастіе маре, лікътѣ съ пъші
погъ пічі деkвт ашіапана ліптре oine diферіцделе ші апої елъ съ
аівъ тъпъ ліберъ, de a domni пеосте о парте лгтіначе къ ажто-
ріалѣ челейалте.

Декъ н'арѣ фі лѣтіа егалітъдеі фрептвріорѣ, амъ требві съ реквпощтвѣ, къ аристократіа аѣ пердѣтѣ фортѣ твлѣ, дись а-чеса дикъ е фрептѣ, къ чеса че аѣ пердѣтѣ ea, нѣ аѣ фостѣ a ei, чи аѣ фостѣ пнтаі впѣ фортішагѣ din фрептвріле отенітъдеі, пеп-тркѣ треі лѣкврѣ с'ад цѣсквтѣ deodatѣ дн лѣтіе: отвлѣ, лібер-татеа ші лѣтіпа, ші кѣндѣ ачестеа треі съ афѣ de тѣпъ лао-далтѣ, атвдчі нѣ таі поге кълѣрі пічі о класѣ de попорѣ не гъ-тѣлѣ челеілалте. Плоі сервілістѣлѣ ші лѣтарціа не поге еаръші адѣче сбпѣтѣ пѣпквлѣ аріотократіеі, дѣкъ гѣберпеле се ворѣ кон-віце, къ е таі твлѣ пнзтере дн ea, декътѣ дн цѣрані пептврѣ съсцінера статвлѣ ші сїгврапца тропвлї. Ачеаста се пн о пер-демѣ din ведерѣ пічі ноі не аічі, че съферимѣ de асеменеа болѣ ліпічбсъ. — Съ ведемѣ, кѣтѣ давпъ авѣ аристократіа рхъ къ дес-пъгврѣа, къ а посѣрѣ авѣ претвтindenea пнтаі фолбсе, къ шіаѣ лѣтѣ деспѣгврѣ ші н'арѣ фрептѣ de а претвтnde преваденпъ.

(Зріаре.) Давна аристократієї ші імпортанда еманчіп'реї сервідорв їп Ресia съ поте апредві таі вінє дно врштобреле потіде статистиче. Свптв аристократі ршші, кари поседea пньш ла 100,000 серві. Комітеле Шеретцефз, челv таі автв аристократv їп Ресia, авеа 120,000 серві, днтрe кари таі твлці indibizі къ о ста-ре пропріз de milіоне. Венітбрілеcale анвале с'аі калквлатv ла зпв шіlionv ші жжтътате рзбле арцівт. Фількаре шервд авеа а пльті анвалv стъпнвль съл о контрівцівнe дела 10 пньш ла 11 рзбле, астѣфелv, кътв венітблv зпв пропріетарv de 100,000 серві се поте калквла ла 4 milіоне фрапч, Фъръ а калквла венігблv пъ-дбріорv, торіорv, фабрічелорv шчл. Нѣтървлv тоталv алv окла-віорv їп Ресia тречеа песте 23 milіоне съфлете. Де вомv кал-квла валореа зпв шервд ла 300 рзбле, реозлтv пріп еманчіпаре пентрv аристократія рзсéскъ о пагнв de 28 milіapde, 750 milі-оне de фрапч, adekъ, о сътъ, каре трече къ жжтътате песте datoria naцionalъ a Англіe. Де вомv калквла добънзіле ачеотv каціталv кътв 5 ла сътъ пе апv, венітблv аристократієї скаде пріп еманчіпареа църапіорv пе totv апвлv къ зпv milіapdш 675 mi-ліоне, сеё здноитv кътv съ пльтеште добъндv пентрv datoria na-цionalъ. —

Студенції з піверсітєю din Москва дикъ аѣ петіонатъ да фундіратвлѣ, дп каре черв, ка съ лі съ deskidz з піверсітєціе ші съ фіз академічнорѣ ертатѣ а'ші алеце дептаці спре а се консулта decspre інтереселе студенціорѣ оы; таl черв ка съ лі съ аплачідеze органисареа зпні касе дэ ажкторія пептру студенції чеi сърачі; ка еочеселе студенціорѣ съ ле ласе дп черчетарае дептаціорѣ лорѣ, ка съші дѣe жздеката аспира челорѣ ео-чеденції, ка оъ пътітескъ тоді пептру есческлѣ зпні дешеп-датѣ, ші ескідереа студенціорѣ съ пъ съ факъ фъръ жздекать, чи съ се дѣe ші сентінць, ші мотівеле ескідіреi съ се факъ къ-поскѣте, еаръ челорѣ сърачі съ лі се ерте пілтіреа вапілорѣ ко-ледіалі. Еатъ спірітвлѣ констітюціоналѣ дп Russia пъпъ дикътѣ фа-че елѣ de ршіне пе швлці din провіпцеле челеа, че се глоріфікъ къ симуляці констітюціоналѣ ші аспіръ да чівілісареа лятеi.

Се мај адажешъ, къ ди Полопия не лъпгъ тишкърile падио-

памі єсте ші релігіонеа католікъ де каре съ теме гъвернамъ рус-
сескѣ тълтѣ, диктътѣ пе тоці офіцірії чеі шай дналді де релеге
католікъ ді трътмісе пе ла alte гарніоне, пъпъ ші дн Кавказе,
ка съ пъ погъ ля параде ла ішкъріе полонесе; апоі Рома, къ
тоте, къ фѣ провокатъ, ка съ дакре ла днблъпіреа полонесілорѣ
пріп епіскопії католічі, еа тотѣ пъ о фаче ачеаста, къ вънъ сѣмъ
пъпъ къндѣ Ресія пъ ва гаранта сходіперае ші апърареа лецеі
католіче din імперіалъ съ. Demонстръчніе шай днчетаръ, днесь
пропагандеа de віедъ констітюціональ съ факѣ систематиче дн
тоте пласеле de попорѣ.

ПРИЧИПАТЕЛЕ РОМАНЕ. №n 12. Ноемвре єші да ль-
тінъ впіш пош жерпалъ ти Букрещті съптъ фірма „Църеплъ Романъ“ съптъ редакціяне D. Ioane Ionescu, че фѣ елевѣ алѣ фер-
тмѣлъ тоделое дела Бовіхі, профессорѣ да Akademie Mіхайлъ din
Iași ші дпнайте de ачеаста кѣ врео къдїва anі директорѣ шкобеї
імперіале de агріклтвръ льпгъ Константинополе. Квріпсзлъ лві
ва фі політікѣ, експертікѣ, літераріз ші комерціалъ ші ва єші о-
датъ не съптьшпъ съшвѣта, форматъ фрѣтосѣ de тіжлокѣ; пре-
цвлъ пе З лвпі 6 сфанді ші абопаментвлъ съ фаче нѣмай не а-
честе треі лвпі deокамдатъ. Ної dopimъ Църаплъ Романъ, о ві-
дь льпгъ пептру ка съ'ші погъ душпіні шісіяне de a дпптери
націяне пріп льтіпареа църепілорѣ, фѣръ de каре орі че попорѣ
е аменіннатъ ти есістінча са

„Дніреа“ днкъ пе адческрюбреа ценералы „Türr“ къ-
тръ мариарії din Бвкремшті, окбсъ din Деобатері, дн каре ле тѣл-
уышеште пептръ гратвлареа Фъктъ ла дпсвръчнпса са, ші і
провокъ пе черів ті пе пътжитѣ, ка съ се дпкордє din ръсп-
тері а реставра аміціція къ рошъпії, къ посідігпеа дн каре съ
афъ рошъпії е фаворабіль пептръ скопвлѣ лорѣ, ші съ пе ръ-
пазсеze дн прівіца ачеаста, пептркъ акѣт е тішпвлѣ а фаче
тотѣ ші а се прегѣті къ інтецире ла лупта, дела а къреі ресв-
латѣ deninde сортеа атъторѣ попборъ; зіче къ лупта і съ паре а
фі апроніётѣ, de ачеаса еі съ фіе гата ла орѣ че minstѣ а лгаар-
щеле, дн вртъ съ фаче „Türr“ адвокатвлѣ dietei mariare, ес-
каксындю пе ачеаста, къ п'аѣ фостѣ дн пъсъчнп de a таңлъші
националъціе, dap' дн zіза вікторіе, dengnndѣ armele тріум-
фъбрё (пътai мариарії пъ) съ ворѣ днптр'пі дн консіліз ші ле
ворѣ фаче тоге вѣпе, пъпнndѣ фундаментѣ стателорѣ конфедератѣ
dela Dнпъре. Аѣ се Ізкре ка се капете кіарѣ ажъторівлѣ рошъ-
підорѣ, спре а лі се сїи варъші дн капвлѣ лорѣ.

„Nordg“ ne adæche o штре, dela Kopotantipole despre
шпіре, zikend: квіткъ репрезентанції пітеріморд с'аѣ լпвоітъ, ка-
зігнеа політікъ ші adminіistratівъ а Прічіпателорд съ се кон-
чедъ, фіксъ пітмі піпъ кнддъ ва трі M. Ca D. Кеза. Еаръ проп-
сечкпіе пріпцплі date лнтр'юпъ шешорандъ, прекшт ші ремон-
стрункпіе да Порці о'аѣ реептатъ.

Курсоріле да бүрсъ дп З. Дечетвре. к. п. стаѣ ашea:

	Вал.	авст.	фр.	кр.
Галвіні дипперзешті	.	.	.	6 62
Аугсбургъ	.	.	.	138 75
Londonъ	.	.	.	139 50
Диппрезетція националъ	.	.	.	81 70
Овлігаціїде металіческі de 5 %	.	.	.	67 65
Акційне банкозасі	.	.	.	749
” kreditzels	.	.	.	180 50

EPICTU

Dionisiu Halmagi dein Scoreiu, care de vreo patru luni nu se
sci unde se afla, dupa ce muierea lui Ludovica Comisutia din Porum-
baculu de josu, ca actrice au pornit procesu de divertiu (despartire)
in contra lui din punctulu silei ca inctu. Prin acesta se provoca, ca in-
terminu de unu anu si una di, dela datulu asestei publicari se se in-
facionosiedie inaintea acestui scaunu vicariale, si se respundia la alega-
tiunile femeiei sale, caci la din contra, procesulu se va continua si
termina si fara de densulu.

Fegarasiu, 21. Octombrie 1861.

**Joane Chirilla,
vicariulu Fogaraiaului.**

-3

Ad Nr. 46. 1861

ANUNCIARE DE ESARENDARE.

Oficiolatulu districtului Nasaudu face cunoscutu, ca in 16. si urmatorele dile ale luni Decembre a. c. st. n. se va esarendá dreptulu de carciumaritu (crismaritu) alu 29 comune din districtulu Nasauduui, adeca a celoru 27 comune din valea Radnei si apoi Santióna si Nusifaleu pe tempu de ani doi si 9 luni adeca din 1. Februarie 1862 pana la ultima Octombrie 1864. Condiitiunile de licitatii se potu ve-de la oficiolatulu districtualu in Nasaudu.

Nasaudu, 15. Noembre 1861.